

देववरंत्वांनमामहे देववरंत्वांनमामेतिवा वरत्वेहेतुःसत्यम् कुतःअविक्रियम् तत्कुतः अनंतम् आद्यंचअनादिम् आद्यंतवंतोहिदृत्त्यादिविक्रिया युक्ताभवन्ति किंच गुहाशयंसर्वांतरम् कुतः निष्कलंनिरुपाधिकम् तत्कुतः अप्रतर्क्यम् तत्कुतः मनोऽग्रयानंमनसोऽपिजविष्टं मनःप्राप्येस्थानेततः प्रागेवविद्यमानत्वात् तथाचश्रुतिः अनेजदेकंमनसोजवीयोनैतद्देवाआमुवन्पूर्वमर्शत् तद्भावतोऽन्यानत्येतितिष्ठदितिचसाअनिरुक्तम् अविषयत्वात् यद्वाचाऽनभ्युदितंयेनवागभ्युद्यतःइतिश्रुतेःमनोवचसोरगोचरत्वादप्रतर्क्यं यथेष्टंवासर्वेषांहेतुहेतुमद्भावः ॥ २६॥ किंच प्राणादीनांविपश्चितंज्ञातारम् आत्माअहंकारोदेहोवानतुतद्यतिरिक्तंज्ञेयमस्तीत्याह अर्थोविषयः इंद्रियाणितद्वाहकाणि तदुभयरूपेणाभासतइतितथातम् तथाऽप्यनिद्रंस्वमद्रष्टृवदज्ञानरहितम् कुतःअव्रणम् अदेहम् अतएवअक्षरंखमिवव्यापिनंच सर्वत्रहेतुः यत्रयस्मिन् गृध्रपक्षौजीवपक्षपातिनौ छायातपौ अविद्याचतनिवर्तकाविद्याचनास्तितं त्रियुगेष्वाविर्भवंतंशरणंव्रजाम ॥ २७ ॥ तदेवमविक्रियत्वादिभिःसर्वज्ञत्वादिभिश्चसत्यत्वंवरेण्यत्वंचो

ब्रह्मोवाच अविक्रियंसत्यमनंतमाद्यंगुहाशयंनिष्कलमप्रतर्क्यम् ॥ मनोऽग्रयानंवचसाऽनिरुक्तंनमामहेदेववरंवरेण्यम् ॥ २६ ॥ विपश्चितंप्राणमनोधियात्मनामर्थेन्द्रियाभासमनिद्रमव्रणम् ॥ छायातपौ यत्रनगृध्रपक्षौतमक्षरंखंत्रियुगंव्रजामहे ॥ २७ ॥ अजस्यचक्रंत्वजयेर्यमाणंमनोमयंपंचदशारमाशु ॥ त्रिणाभिविद्युच्चलमष्टनेमियदक्षमाहुस्तमृतंप्रपद्ये ॥ २८ ॥ यएकवर्णंतमसःपरंतदलोकमव्यक्तमनंतपारम् ॥ आसांचकारोपसुपर्णमेनमुपासतेयोगरथेनधीराः ॥ २९ ॥

कं संसारचक्राधारत्वेनापितदेवदर्शयन्नाह अजस्येजीवस्यचक्रं चक्रवदावर्तमानंदेहादि अजयामाययाप्रेर्यमाणम् यत्तयःअक्षोयस्य यदधिष्ठानमाहुस्तमृतंसत्यंप्रपद्ये कथंभूतंचक्रम् मनोमयंमनःप्रधानं दशेंद्रियाणिपंचप्राणाश्चेत्येवंपंचदशआरायस्य आशुशीघ्रगम् त्रयोगुणानाभिरिवमध्ये यस्य विद्युदिवचलम् अष्टौप्रकृतयोनेमयइवावरणानियस्य ॥ २८ ॥ सर्वजीवनियंतृत्वादिनाचवरिष्ठत्वमाह यइति यउपसुपर्णजीवसमीपेतनियंतृत्वेन आसांचकार आस्तेस्म द्वासुपर्णासयुजासखायासमानंवृक्षंपरिष्वजातइतिश्रुतेः यद्वा भक्तरक्षार्थंगरुडस्योपरिउपविष्टइत्यर्थः तर्हिदेहस्थत्वात् भक्तरक्षणादिक्रियावेशात् जीवसाम्यंस्यात्तत्राह एकवर्णंज्ञानैकस्वरूपम् तमसःप्रकृतेःपरम् अलोकमदृश्यम् अव्यक्तंनिर्विकल्पम् अनंतपारं कालतोदेशतश्चापरिच्छिन्नं तत्ब्रह्मैवयःअप्रच्युतस्वरूपत्वात् नजीवसाम्यमृतयोरन्यःपिप्पलंस्वाद्वत्यनश्नन्नन्योअभिचाकशीतीतिविशेषश्रवणादित्यर्थः अतएवयंधीराःयोगेनरथेनप्राप्तिसाधनेनोपासतेभजन्ते तंनमामेत्युत्तरेणान्वयः ॥ २९ ॥